

Ontdek de natuur!

Nieuwsbrief NME Overbetuwe – najaar 2013

Het najaar staat voor de deur, een jaargetijde vol kleur en afwisselend weer. Een seizoen waarin geoogst kan worden en de natuur zich opmaakt om de winter te overleven. Er is buiten veel te zien, beleven en ontdekken. In deze nieuwsbrief informeren wij u over excursies en arrangementen waarbij u met de klas op pad kunt gaan. We delen de ervaringen van afgelopen seizoen en geven een doorkijkje naar de plannen voor 2014.

In deze nieuwsbrief

Pagina 2: Recensies over de Akkerrandenexcursie in Hemmen en de Kriebelbeestjesexcursie van Landgoed Overbetuwe.

Pagina 3: Gratis aanbod in de eerste weken van het schooljaar en een greep uit andere typische herfstexcursies om nu te boeken.

Pagina 4: Beleef met de kinderen de sfeer van de nazomer. Vier tips voor in de klas en ervaringen met tuinieren op school.

Pagina 5 en 6: Nieuws en een vooruitblik naar 2014. De Landelijke Boomfeestdag in Park Lingezege. Zonne-energie op de Willibrordusschool in Herveld en uitleg over de website www.nmeoverbetuwe.nl.

Bodem- en waterdiertjes

5 juni 2013

Bijdrage van Kees Sparrenboom van de Koningin Juliana School in Heteren

Het was in één woord GEWELDIG.

Om te beginnen hadden wij stralend weer.

Wij kwamen iets voor negenen aan en doken meteen de kinderboerderij in. Leuk die paarden. De kippen vonden sommige kinderen eng.

09:00 uur werden wij bij de ingang van de camping ontvangen door Niek Lentjes en Noey Menijn.

De groep van Noey begon met bodemdiertjes zoeken en de groep van Niek speurde naar waterdiertjes. Na een klein uurtje (rond 10 uur) werd er gewisseld van plek.

Eerst werd elk diertje van alle kanten bekeken, op de zoekkaart aangewezen en in het loeppotje bestudeerd. Daarna verdween hij rap in de bak met water of in de bak met aarde. Griezellig? Nee hoor, iedereen deed mee.

Dat pissebedden zo'n mooi glanzend schild hebben zagen wij weer eens goed. En een miljoenpoot is zo klein dat je niet direct ziet, dat hij veel minder poten heeft.

Het vijverwater is gezond en helder. En wij vingen daar zó véél.

Het was allemaal veel te vlug voorbij. Nog even limonade drinken en een koekje in de kantine. Vervolgens op de groepsfoto.

En toen kwam de uitsmijter: Niek had voor ons gefrituurde meelwormen, gekocht bij de Lidl. De meester mocht als eerste proeven en daarna wilden de meesten ook wel. Wij vonden ze naar walnoten en chips smaken. En sommigen namen nog wat extra mee voor de familie thuis.

Ervaringen

Akkerrandenexcursie

16 mei 2013

Bijdrage van Joris

We gingen naar het pakhuis in Hemmen. Daar gingen we bijen bekijken en we gingen zaden weggooien op de akkerranden. Eerst gingen we luisteren naar de uitleg. We kregen hele vieze voeten, omdat er veel modder lag. We kregen ook nog appelsap, en die was heel lekker. Daarna gingen we naar de bijen, we gingen kijken of we de koningin zagen. Toen gingen we weer naar school. Ik vond het heel interessant, ik heb veel geleerd.

Bijdrage van Nout

Bij het pakhuis gingen we op excursie in Hemmen. We gingen eerst naar boven en daar kregen we uitleg over boerderijen, de akkerrand, vogels en de bijenstal. Toen we klaar waren gingen we naar de akkerrand en gingen daar zaadjes op de akkerrand zaaien. Toen we klaar waren gingen we appelsap drinken daarna gingen we naar de bijenstal. We kregen daar veel uitleg en toen gingen we kijken in de kast. Toen konden we helaas niet de koningin zien en daarna moesten we weer naar school.

Excursieaanbod

Gratis aanbod aan begin van het schooljaar

Hopend op een mooie nazomer bieden wij alle basisscholen uit Overbetuwe kosteloos één excursie aan tussen 20 augustus en 5 september.

Excursie naar de kinderboerderij, Landgoed Overbetuwe, met een programma over bodem- en waterdiertjes. Voor groep 1 t/m 4 tussen 20 augustus en 5 september. Zie ook de recensie op pag. 2.

Excursie de Natuursprong in het Bremertonbos Sporten in de natuur voor groep 5 en 6 in de week van 26 t/m 29 augustus.

Excursie over Akkerranden in Hemmen voor groep 5 en 6 in de week van 2 t/m 5 september.

Excursie Woordvoerders voor de natuur in het Loenense bos voor groep 7 en 8 in de week van 20 t/m 24 augustus.

Deze excursies zijn uiteraard ook voor meer klassen en na 5 september te boeken, alleen niet meer kosteloos. Bestellen kan op www.nmeoverbetuwe.nl onder vermelding van 'Actie gratis excursie augustus 2013'.

Bij alle excursies van 't Pakhuis en Boerderij Lingezegen ontvangt u als leerkracht ook een handig overzicht met tips ter voorbereiding en verwerking in de klas. Kijk op www.nmeoverbetuwe.nl voor het volledige overzicht van alle excursies.

Herfstexcursies

Laat je inspireren en boek nu vast de herfstexcursies! Hieronder enkele voorbeelden van typische herfstexcursies.

Paddenstoelenexcursie Hemmense bos (gr. 5,6)

Tijdens de paddenstoelenexcursie speuren de leerlingen naar schimmels en paddenstoelen. Leerlingen van groep 5 en 6 gaan kijken naar verschillende soorten, hun groeiwijze en opbouw, en leren over hun functie in de natuur.

Herfst in het Galamapark (gr. 3,4)

Waarom kun je allemaal zien dat het herfst is? In het centrum van Elst ligt het Galamapark, een prachtig bomenpark, ook wel arboretum genoemd. In dit park zijn zeer veel verschillende en bijzondere bomen te ontdekken. De kinderen (groep 3 en 4) leren over herfstverschijnselen als spinnen, bladeren en bladval, bolsters, zaden en paddenstoelen.

Boerderijexcursie naar Tuinderij de Stroom

Bij tuinderij de Stroom bezoekt u met de leerlingen de hoogstamboomgaard, doen de kinderen de appelquiz en zien zij hoe appelsap en appelstroop worden gemaakt. Kijk in het bestelsysteem onder 'Boer zoekt school'.

Nieuw: Van Luchtkasteel tot Dassenburcht (alle groepen)

Excursie naar Landgoed de Mellard. De leerlingen leren over natuur, cultuurhistorie en het leven op een landgoed.

Lees meer over deze leuke excursies op onze website.

Je eigen groente oogsten

5 juni 2013

Moestuintje op school

Op de foto het tuintje van groep 1/2a van de Lammerts van Buerenschool. De vakantie is begonnen en we hebben tot nu toe van de radijs geproefd. De rest is groeiend en bloeiend (de tomaten) en zal zich na de vakantie laten oogsten. De kleuters zijn erg enthousiast, wat in het begin door het koude weer niet veel leek te worden of er nog niet uitzag, is de afgelopen weken flink bijgetrokken. [...] We hebben tot nu toe peterselie, tijm, wortels, radijs, een klimboon en tomaten in de bak staan. Tot nu toe een groot succes, bedankt voor de begeleiding!

Een bijdrage van Juf Gerie Versteeg van de Lammerts van Buerenschool in Zetten.

Een beeldverslag van de moestuintjes op Stap voor Stap in Elst

Haal de natuur in de klas

Tip: verzamel verschillende soorten graan en laat de kinderen de aren tekenen. Bak met de leerlingen verschillende soorten broodjes (roggebrood, tarwebrood, maïsbrood, rijstbrood, etc.) en laat ze proeven en vergelijken.

Tip: laat de leerlingen een paar uitgebloeide zonnebloemen zien. Bekijk hoe mooi de pitjes gerangschikt zitten in het

bloemhoofd. Als je de zonnebloemen ophangt op het schoolplein of buiten het raam, kun je nog enkele weken genieten van de vogels die de zonnebloempitten komen opeten. Je kunt de leerlingen ook gepelde zonnebloempitjes laten proeven, ze zijn heel gezond.

Tip: verzamel met de leerlingen mooie herfstbladeren, rozebottels, kastanjes, dennenappels, hop, etc. Maak met behulp van gekruiste stokjes of een metalen ring en garen een mobiel voor in de klas. In een mobiel kun je ook opgerolde verrassingsboodschappen ophangen of zelfgemaakte gedichtjes over de herfst.

Tip: je kunt ook van karton een boom maken, bijvoorbeeld tegen het raam, waarbij de leerlingen de takken kunnen versieren met zelf gevonden bladeren.

Materiaalzending Vogelrestaurant

Graag herinneren wij u er nog aan dat u nog tot 13 november de materiaalzending 'Vogelrestaurant' kunt bestellen.

Vernieuwde Leskist Smaaklessen

De leskist 'Smaaklessen' is in 2013 vernieuwd en vormt hét lesprogramma over smaak en eten voor groep 1 t/m 8 van de basisschool. Hoe wordt sinaasappelsap gemaakt? Smaakt een biologische appel anders dan een gewone? Door te proeven, ruiken, horen, voelen en kijken verkennen kinderen hun eten. Leen de Smaakleskist, met leraren-handleidingen en materialen om de smaakproefjes en kookopdrachten mee uit te voeren, en ga op ontdekkingstocht in de wereld van ons eten. Met behulp van deze leskist kan invulling gegeven worden aan het thema voeding en gezondheid. Kijk voor digitale lessen eens op www.smaaklessen-online.nl.

Evaluatie

Uit de scholenevaluatie die dit voorjaar is gehouden, komt naar voren, dat u het waardeert om ervaringen van andere scholen te lezen. Om aan deze vraag gehoor te geven, plaatsen we in deze nieuwsbrief en op de website graag ervaringen die wij van leerlingen en leerkrachten ontvangen. Hierbij dan ook de oproep om uw ervaringen met ons te delen. Heeft u leuke foto's en een verslagje van een excursie, geef dit dan aan ons door (mail naar: info@nmeoverbetuwe.nl). Geef daarbij aan of u akkoord gaat met publicatie in de nieuwsbrief of op onze website www.nmeoverbetuwe.nl.

Nieuws

Bijeenkomst voor alle NME coördinatoren

Op 2 oktober is er in 't Pakhuis in Hemmen weer een middag voor alle NME contactpersonen van de basisscholen uit de gemeente. Zet deze datum vast in uw agenda, de uitnodiging volgt binnenkort. U kunt kennismaken met de nieuwste excursie-arrangementen, mogelijkheden voor natuurschoolreisjes, energie-educatie en onderling ervaringen uitwisselen over hoe NME het beste in het curriculum kan worden ingepast. Vanaf 13.00 uur bent u welkom voor de lunch. De bijeenkomst duurt tot ca. 15.30 uur.

Boomfeestdag 2014

In 2014 organiseert de Parkorganisatie samen met de gemeente Overbetuwe en de gemeenten Lingewaard, Nijmegen en Arnhem de Landelijke Boomfeestdag in Park Lingezen. Het wordt een groot evenement waar mogelijk ook iemand van het koninklijk huis bij wordt uitgenodigd. Uit de evaluatie van de boomfeestdag 2013 bleek dat de boomfeestdag het afgelopen jaar, mede door het koude weer, voor sommige klassen geen lolletje was. Wij willen er graag voor zorgen dat de boomfeestdag 2014 echt gaat slagen. Hoewel we de weergoden natuurlijk niet kunnen beïnvloeden, kunnen wij wel zorgen voor leuke lesmaterialen, een gastles vooraf in de klas en betere educatieve begeleiding op de dag zelf. Daarnaast dringen wij er bij de organisatoren op aan dat de logistiek ter plaatse goed geregeld is. Omdat het aantal deelnemers dit jaar beperkt is, zal het ook mogelijk zijn om met onze hulp op school de boomfeestdag te vieren.

Willibrordusschool wekt eigen energie op

Sinds eind juni prijken er op het dak van de Willibrordusschool in Herveld maar liefst 118 zonnepanelen. Het verduurzamen van de school gaat op de Willibrordusschool hand in hand met energie-educatie. NME Overbetuwe gaat komend jaar energie-educatie meer aandacht geven en doet dit in samenwerking met de gemeente. Bekijk het lespakket 'Energieke Scholen' op: www.energiekescholen.nl.

Wegwijs op de website:

The screenshot shows the website www.nmeoverbetuwe.nl with the following callout boxes:

- Download hier onze nieuwsbrief**: Points to the 'Nieuwsbrieven' link in the footer.
- Zoeken en bestellen**: Points to the search and 'Bestellen' (Order) links in the top navigation bar.
- Contactgegevens voor alle vragen over NME**: Points to the 'Contact' link in the top navigation bar.
- Hier kunt u binnenkort op een kaartje de excursielocaties vinden.**: Points to the 'Ontdek de natuur' (Discover nature) section.
- Actuele informatie over excursies, projecten, lesmaterialen (ook materiaalzendingen) en gastlessen. Downloads, etc.**: Points to the four main content categories: 'excursies', 'projecten', 'lesmaterialen', and 'gastlessen'.
- Downloaden van lesmaterialen voor in de klas.**: Points to the 'Lesmaterialen' category.

The website layout includes a top navigation bar with links: Ontdek de Natuur, Nieuws, Organisatie, Hotspots Overbetuwe, Bestellen, Ervaringen, and Contact. The main banner features the text 'Ontdek de natuur' and a description of NME (Nature and Environment Education) as learning about nature and in nature, stimulating enthusiasm and attention for nature, environment, and sustainability among students in primary education in the municipality of Overbetuwe. Below the banner are four categories: 'excursies' (Op excursie – nu ook naar de boerderij), 'projecten' (Boomfeestdag), 'lesmaterialen' (Lesmaterialen), and 'gastlessen' (Gastlessen over water). The footer contains 'Copyright NME Overbetuwe 2012' and 'Nieuwsbrieven Colofon'.

Colofon

Dit is een uitgave van Stichting NME Overbetuwe. Stichting NME Overbetuwe zet zich in voor natuur- en milieueducatie in het primair onderwijs binnen de gemeente Overbetuwe.

Editie: najaar 2013

Redactie: Stichting NME Overbetuwe

Huisstijl en vormgeving: Miro Studio grafisch ontwerp

Opmaak: NME Overbetuwe

www.nmeoverbetuwe.nl

info@nmeoverbetuwe.nl